

Utilizarea depozitului electoral în cadrul proceselor electorale din țările Europei

1. Obligația constituirii depozitului electoral

1.1. Din perspectiva legislației electorale, depozitul/garanția financiară reprezintă suma de bani pe care un candidat la o funcție aleasă trebuie să o depună pentru a i se permite să-și înregistreze candidatura.

Obligația constituirii unui depozit electoral se adaugă celorlalte condiții care trebuie îndeplinite, în general, de candidați, precum cetățenia, vârsta, domiciliul.

Depozitul colectat este rambursat candidatului după încheierea procesului electoral, dacă acesta obține un anumit procent din voturile valabil exprimate. În cazul în care candidatul nu atinge pragul de rambursare, depozitul se face venit la bugetul de stat.

Depozitul electoral este considerat, în general, ca fiind o metodă eficientă de a descuraja așa-numitele candidaturi „neserioase”, respectiv participarea la alegeri a acelor candidați sau formațiuni politice care nu se bucură de o susținere reală din partea electoratului și care nu au șanse de a obține mandate în urma alegerilor.

Obligația constituirii unui depozit electoral de către formațiunile politice sau de către candidați, după caz, este reglementată de legile electorale în Armenia, Austria, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Republica Cehă, Cipru, Estonia, Franța, Grecia, Irlanda, Kazahstan, Lituania, Letonia, Malta, Țările de Jos, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Slovacia, Turcia și Ucraina.

1.2. În vederea asigurării participării la procesul electoral a candidaților/formațiunilor politice care întrunesc un anumit grad de reprezentativitate, *unele state¹ au reglementat o altă condiție, cu efect similar, respectiv obligația de a colecta un anumit număr de semnături de susținere pentru înregistrarea unei candidaturi.* În Polonia, pentru înregistrarea candidaturii la funcția de președinte trebuie depuse 100.000 de semnături de susținere. La alegerile parlamentare, fiecare partid trebuie să strângă 5.000 de semnături în fiecare unitate teritorială pentru a-și susține lista de candidați.

„Codul bunelor practici în materie electorală”² analizează în cadrul secțiunii 1.3. a „Raportului explicativ” *obligația de a colecta un anumit număr de semnături pentru prezentarea unei candidaturi și obligația candidaților sau a partidele politice, după caz, de a depune o garanție financiară (cauțiune), concluzionând că cea de-a doua metodă „pare a fi mai eficientă decât colectarea semnăturilor”. Se menționează însă faptul că „suma cerută pentru cauțiune și numărul de voturi necesar pentru rambursare nu trebuie să fie excesive”.*

1.3. Există *state care utilizează simultan, ambele metode* (Austria, Bulgaria, Bosnia și Herțegovina, Cipru, Franța, Grecia, Malta, Țările de Jos, Turcia).

Bosnia și Herțegovina utilizează concomitent condiția constituirii unui depozit electoral și cea a depunerii listelor de susținători, la alegerile generale, în cadrul unui sistem instituțional complex, care presupune organizarea de alegeri pe trei niveluri. Partidele politice și candidații independenți trebuie să depună 5.000 de semnături de susținere pentru a candida la funcția de președinte al statului sau cea de membru al Camerei Reprezentanților Bosniei și Herțegovinei

¹ State din Europa care au reglementat exclusiv obligația colectării unui anumit număr de semnături de susținere: Albania, Principatul Andorra, Azerbaidjan, Belarus, Belgia, Republica Croația, Danemarca, Confederația Elvețiană, Finlanda (la alegerile prezidențiale), Georgia, Germania, Islanda, Italia, Principatul Liechtenstein, Luxemburg, Principatul Monaco, Muntenegru, Norvegia, Polonia, Macedonia de Nord, Republica Moldova, Serbia, San Marino, Slovenia, Spania, Ungaria.

² Codul bunelor practici în materie electorală - Linii directoare și raport explicativ adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002).

(forul legislativ) și 3.000 de semnături pentru funcția de președinte al Republicii Srpska, de membru al Camerei Reprezentanților sau de membru al Adunării Naționale a Republicii Srpska. Cu excepția alegerilor prezidențiale, partidele sunt scutite de strângerea semnăturilor, dacă sunt reprezentate în forul legislativ pentru care depun candidaturi sau în legislatura de nivel superior corespunzător. Pentru partidele politice, valoarea depozitelor electorale se ridică la 20.000 BAM (aproximativ 10.200 EUR) pentru alegerile prezidențiale de stat și pentru forul legislativ, respectiv la 14.000 BAM pentru alegerile la nivel de entitate; candidații independenți depun jumătate din aceste sume. Depozitele sunt returnate celor care primesc cel puțin 3% din voturi sau care sunt aleși în funcția de președinte (vicepreședinte) sau primesc cel puțin o treime din numărul de voturi primit de președintele ales (vicepreședinte).

În mod similar, la alegerile prezidențiale și parlamentare din Bulgaria, formațiunile politice sau comitetele de nominalizare care propun candidați, trebuie să constituie depozite electorale și să prezinte liste de susținători. Grecia este, de asemenea, unul dintre puținele state ale Europei care solicită pentru înregistrarea candidaturilor atât o listă cu semnături de susținere cât și un depozit în bani.

În Franța, depozitul electoral pentru alegerile prezidențiale se ridică la aproximativ 2.000 EUR. De asemenea, este necesară colectarea a 500 de semnături ale persoanelor care ocupă funcții la nivel național și local (membri ai parlamentului, consiliilor locale, adunări teritoriale, primari) din 42.000 (1,2% din total), având în vedere că fiecare dintre ei poate susține doar un candidat. Din punct de vedere geografic, aceste semnături trebuie să reprezinte o treime din unitățile administrativ-teritoriale ale Franței. Acest mecanism de strângere a semnăturilor servește ca o selecție preliminară a candidaților. Pentru alegerile prezidențiale franceze din anul 2012 au fost înregistrați 10 candidați, iar pentru cele din anul 2017 - 11 candidați³.

1.4. Irlanda a stabilit *ambele condiții pentru înregistrarea candidaturilor* (liste de susținători și depozite electorale) *însă acestea trebuie îndeplinite alternativ*. Astfel, pentru acceptarea candidaturii, doar candidații independenți trebuie să prezinte fie semnături de susținere fie să constituie depozite electorale. În cazul alegerilor parlamentare, candidații trebuie să depună la înregistrarea candidaturii fie o listă cu 30 de semnături de susținere din partea unor cetățeni cu drept de vot din circumscripția electorală respectivă, fie un depozit în valoare de 500 EUR.

În cazul alegerilor locale, candidații independenți fie depun o listă de 15 semnături, fie fac dovada unui depozit de 100 EUR.

Pentru a candida în alegerile pentru Parlamentul European, candidații independenți trebuie să depună fie 60 de semnături de susținere, fie un depozit în valoare de 1.800 EUR.

Următorul tabel prezintă sintetic măsurile de prevenție a candidaturilor nereserioase utilizate în diverse state ale Europei.

Nr. crt.	Stat european	Tip de alegeri	Măsuri utilizate depozit electoral/ liste electorale/ambele
1.	 Albania	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegerile locale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
2.	 Andorra	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
3.	 Armenia	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.

^{3 3} Centre for Democracy and Rule of Law - ELECTION DEPOSIT DURING THE NATIONAL ELECTIONS: UKRAINIAN AND INTERNATIONAL EXPERIENCE, April 24, 2019 <https://cedem.org.ua/en/articles/election-deposit-during-the-national-elections/>.

4.	 Azerbaidjan	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
5.	 Austria	Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
6.	 Belarus	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
7.	 Belgia	Alegeri federale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
8.	 Bosnia și Herțegovina	Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
9.	 Bulgaria	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
10.	 Cehia	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegeri prezidențiale	Se cer semnături de susținere.
11.	 Cipru	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
12.	 Croația	Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
13.	 Danemarca	Alegeri generale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer declarații de susținere.
14.	 Confederația Elvețiană	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer declarații de susținere.
15.	 Estonia	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegeri pentru Parlamentul European	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
16.	 Finlanda	Alegeri parlamentare	Nu se solicită liste de susținători sau depozite electorale.
		Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
17.	 Franța	Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
18.	 Georgia	Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
19.	 Germania	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
20.	 Grecia	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri locale	Se solicită constituirea unui depozit electoral.

21.	 Irlanda	Alegeri parlamentare	Se solicită fie constituirea unui depozit electoral, fie prezentarea unor semnături de susținere.
		Alegeri locale	Idem
		Alegerile pentru Parlamentul European	Idem
22.	 Islanda	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
23.	 Italia	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
24.	 Kazahstan	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
25.	 Lituania	Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
26.	 Letonia	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegeri pentru Parlamentul European	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
27.	 Principatul Liechtenstein	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
28.	 Luxemburg	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
29.	 Principatul Monaco	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
30.	 Malta	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
31.	 Muntenegru	Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
32.	 Norvegia	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
33.	 Țările de Jos	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
34.	 Polonia	Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
35.	 Portugalia	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat.
36.	 Macedonia de Nord	Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere..
37.	 Moldova	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere..
		Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
38.	 Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegeri locale	Se solicită constituirea unui depozit electoral.

39.	 Serbia	Alegerile parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere..
		Alegerile prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere..
40.	 San Marino	Alegerile pentru Marele Consiliu General	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere..
41.	 Slovenia	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegerile europarlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat.
42.	 Slovacia	Alegerile europarlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegerile prezidențiale	Depozitul electoral nu este utilizat.
43.	 Spania	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegerile europarlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat.
44.	 Suedia	Alegerile europarlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat.
45.	 Turcia	Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral. Se cer semnături de susținere.
		Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
46.	 Ucraina	Alegeri prezidențiale	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
		Alegeri parlamentare	Se solicită constituirea unui depozit electoral.
47.	 Ungaria	Alegerile parlamentare	Depozitul electoral nu este utilizat. Se cer semnături de susținere.
		Alegerile pentru membrii în Parlamentul European	Depozitul electoral nu este utilizat

2. Modul de calcul al depozitului electoral

2.1. Cuantumul depozitului electoral este reglementat fie prin menționarea în lege a unei *sume fixe* (Irlanda- alegeri parlamentare), fie prin indicarea unui criteriu, spre exemplu *un anumit număr de salarii minime/medii pe economie* (Estonia - alegeri parlamentare, Ucraina-alegeri parlamentare). Un candidat la președinție este obligat să prezinte Comisiei Electorale Centrale din Republica Lituania un document care confirmă plata depozitului în valoare de 5 salarii medii pe economie.⁴ În Estonia, depozitul electoral pentru fiecare candidat la alegerile parlamentare este de un salariu minim pe economie stabilit în anul electoral.

2.2. De asemenea, *cuantumul depozitului electoral variază în funcție de tipul funcției alese*, fiind, de obicei, mai redus în cazul alegerilor locale și mai ridicat în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale. Persoana care candidează la funcția de președinte al Ucrainei sau partidul care o nominalizează trebuie să constituie un depozit electoral în valoare de 2.500.000 UAH (90.000 USD). La alegerile parlamentare, valoarea depozitului electoral pentru o listă de

⁴ Could the Election Deposit Become an Electoral Qualification? Remarks on the Example of the Election of Head of State, Kamila M. Bezubik, Artur Olechno, https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/7053/1/BSP_20A_en_Bezubik_Olechno.pdf.

partid într-o circumscripție națională, este echivalentul a o mie de salarii minime pe economie (4.173.000 UAH sau 150.000 USD). Pentru un candidat independent sau pentru candidatul unui partid într-o circumscripție cu un singur membru, cuantumul depozitului este egal cu 10 salarii minime pe economie (41.730 UAH sau 1.500 USD)⁵.

2.3. Valoarea depozitelor electorale stabilită de anumite legislații naționale a fost considerată restrictivă, făcând obiectul mai multor decizii ale instanțelor naționale și internaționale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a evaluat în cauza *Sukhovetsky vs. Ucraina* depozitul electoral în timpul alegerilor în circumscripțiile majoritare (la momentul respectiv, acesta se ridica la 1.041 UAH - aproximativ 190 USD) concluzionând că acesta reprezintă o măsură admisibilă, menționând că urmarea un „obiectiv legitim de a asigura dreptul la o reprezentare eficientă, bine organizată, creșterea responsabilității celor care și-au depus candidatura la alegeri și limitarea alegerilor la candidații credibili, evitând în același timp cheltuielile nejustificate ale fondurilor publice.” Curtea a remarcat, de asemenea, necesitatea „stabilirii unui echilibru delicat între interesele în conflict: pe de o parte, să fie împiedicați candidații falși să intre la alegeri; și pe de altă parte, posibilitatea înregistrării candidaților credibili, inclusiv a celor care ar putea fi într-o situație economică dificilă, „atrăgând astfel atenția asupra inadmisibilității discriminării în baza criteriului proprietății prin instituirea unui depozit excesiv de mare.”⁶

Următorul tabel prezintă sintetic cuantumul depozitelor electorale utilizate în diverse state ale Europei.

Nr. crt.	Stat	Tip de alegeri pentru care se constituie depozitele	Cuantumul depozitului electoral (suma)
1.	 Armenia	Alegeri parlamentare	Partidul politic trebuie să constituie un depozit echivalent în sumă de 10.000 salarii minime (aproximativ 18.180 EUR).
2.	 Austria	Alegeri prezidențiale	Partidele politice și grupurile care nominalizează candidații trebuie să plătească suma de 3.600 EUR pentru acoperirea parțială cheltuielilor de tipărire a buletinelor de vot.
		Alegeri parlamentare	Partidele politice care depun liste de candidați pentru provincii trebuie să plătească suma de 435 EUR per listă, care acoperă parțial costul imprimării buletinelor de vot
3.	 Bosnia și Herțegovina	Alegeri prezidențiale	Pentru partidele politice, valoarea depozitelor electorale se ridică la 20.000 BAM (aproximativ 10.200 EUR) . Candidații independenți depun jumătate din aceste sume.
		Alegeri parlamentare	Valoarea depozitelor electorale se ridică la 20.000 BAM (aproximativ 10.200 EUR) pentru forul legislativ, respectiv la 14.000 BAM pentru entitățile de la primul nivel; candidații independenți depun jumătate din aceste sume.
4.	 Bulgaria	Alegeri parlamentare	Partidele politice trebuie să constituie un depozit de 2.500 BGN . În mod corelativ, coalițiile trebuie să constituie un depozit în valoare de 5000 BGN. Un comitet care nominalizează un candidat independent trebuie să ofere un depozit în valoare de 100 BGN.
		Alegeri prezidențiale	Idem.

⁵ Centre for Democracy and Rule of Law - ELECTION DEPOSIT DURING THE NATIONAL ELECTIONS: UKRAINIAN AND INTERNATIONAL EXPERIENCE, April 24, 2019 <https://cedem.org.ua/en/articles/election-deposit-during-the-national-elections/>.

⁶ Centre for Democracy and Rule of Law - ELECTION DEPOSIT DURING THE NATIONAL ELECTIONS: UKRAINIAN AND INTERNATIONAL EXPERIENCE, April 24, 2019 <https://cedem.org.ua/en/articles/election-deposit-during-the-national-elections/>.

		Alegeri europarlamentare	Idem.
5.	 Cehia	Alegeri parlamentare	Fiecare partid politic/alianță politică/alianță electorală trebuie să facă dovada plății unei contribuții la cheltuielile electorale , în cuantum de 19.000 CZK (aprox. 728 EUR) . Această contribuție reprezintă venit la bugetul de stat și nu este rambursabilă.
6.	 Cipru	Alegeri parlamentare	Candidații desemnați de partidele politice și cei care candidează independent trebuie să constituie un depozit electoral de 500 EUR fiecare.
		Alegeri prezidențiale	Candidații trebuie să constituie depozite electorale în valoare de 2000 EUR .
7.	 Estonia	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral pentru fiecare candidat este de un salariu minim pe economie stabilit în anul electoral (500 EUR în anul 2018).
		Alegeri pentru Parlamentul European	Candidații independenți/partidele politice trebuie să constituie un deposit electoral în valoare de cinci salarii minime lunare.
8.	 Franța	Alegeri prezidențiale	Depozit de aprox. 2.000 de EUR.
9.	 Grecia	Alegeri parlamentare	Candidații trebuie să constituie un depozit în valoare de 146,74 EUR .
		Alegeri locale	În cazul persoanelor care candidează pentru mandatele de consilier local, valoarea depozitului electoral este de 50 de euro .
10.	 Irlanda	Alegeri parlamentare	Candidații independenți trebuie să depună la înregistrarea candidaturii fie o listă cu 30 de semnături de susținere din partea unor cetățeni cu drept de vot din circumscripția electorală respectivă, fie un depozit în valoare de 500 EUR .
		Alegeri locale	Candidații independenți fie depun o listă de 15 semnături, fie fac dovada unui depozit de 100 EUR .
		Alegerile pentru Parlamentul European	Candidații independenți trebuie să depună fie 60 de semnături de susținere, fie un depozit în valoare de 1.800 EUR .
11.	 Kazahstan	Alegeri parlamentare	Pentru fiecare candidat din listă partidele trebuie să constituie un depozit electoral egal cu 15 salarii minime pe țară . Dacă un partid a obținut cel puțin 7 % la precedentele alegeri parlamentare nu mai trebuie să constituie depozitul. Pentru partidele care au obținut între 5 și 7 % la precedentele alegeri suma se înjumătățește.
12.	 Lituania	Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral este în valoare de 5 salarii medii pe economie.
		Alegeri parlamentare	Pentru fiecare candidat în circumscripțiile uninominale trebuie constituit un depozit egal cu salariul mediu lunar pe economie . Pentru listele de candidați în circumscripțiile plurinominale depozitul electoral este egal cu zece salarii medii lunare pe economie.
13.	 Letonia	Alegeri parlamentare	Depozitul electoral pentru fiecare partid care prezintă liste de candidați în circumscripții este de 1.400 EUR .
14.	 Malta	Alegeri parlamentare	Pentru a fi înregistrați, candidații trebuie să constituie un depozit de 90 EUR .
15.	 Țările de Jos	Alegeri parlamentare	Grupările politice, care sunt definite ca asociații cu capacitate juridică, se pot înregistra la Comisia Electorală și vor plăti un depozit de 450 EUR pentru listele de candidați propuși.

			Pentru a înregistra o listă de candidați, grupurile politice care nu sunt reprezentate în parlament trebuie să plătească suma de 11.250 EUR .
16.	 Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	Alegeri parlamentare	Candidatul trebuie să constituie un depozit în sumă de 500 de lire sterline . Depozitul este rambursat dacă candidatul obține mai mult de 5% din voturile valabil exprimate. Depozitele trebuie plătite și de către candidații la alegerile pentru: Parlamentul scoțian, Adunarea Națională pentru Țara Galilor, Adunarea de la Londra, Adunarea Irlandei de Nord.
		Alegeri locale	Un depozit de 500 de lire sterline este necesar pentru alegerile în acele autorități locale engleze sau galeze conduse de un primar executiv.
17.	 Slovacia	Alegerile europarlamentare	Depozitul electoral este de 1659 EUR .
		Alegerile parlamentare	Listele de candidați trebuie să fie însoțite de un depozit electoral în valoare de 17.000 EUR .
18.	 Turcia	Alegeri parlamentare	Candidații la președinție pot fi desemnați de unul sau mai multe partide care au primit cel puțin cinci la sută din voturi la ultimele alegeri generale. Candidații independenți trebuie să depună semnăturile de susținere a 100.000 de alegători și să constituie un depozit de 139.160 TRY (aprox. 26.000 EUR).
		Alegeri prezidențiale	Candidații pot fi desemnați de către partidele politice pe liste închise sau pot candida independent, în acest din urmă caz urmând să plătească un depozit de 13.916 TRY .
19.	 Ucraina	Alegeri prezidențiale	Depozitul electoral este de 2.500.000 UAH (90.000 USD).
		Alegeri parlamentare	Depozitul electoral este echivalentul a 1000 de salarii minime pe economie 4.173.000 UAH (150.000 USD) – în cazul unei liste depuse de un partid sau echivalentul a 10 salarii minime pe economie 41.730 UAH (1500 USD)

3. Rambursarea depozitului electoral

3.1.În general, *depozitul electoral este rambursat candidatului după încheierea procesului electoral, dacă acesta obține un anumit procent din voturile valabil exprimate, procent care variază între 2% și 12%, în funcție de stat*. Depozitele nerambursate se fac venit la bugetul de stat.

Pentru alegerile parlamentare din Republica Armenia, partidul politic trebuie să constituie un depozit echivalent în sumă de 10.000 salarii minime (aproximativ 20.500 USD) pentru a participa la procesul electoral. Pragul electoral pentru partide este de 5%, iar depozitul este rambursat dacă partidul a întrunit 4% sau mai mult din voturi.

Candidații desemnați de partidele politice și cei care candidează independent la alegerile parlamentare din Cipru trebuie să constituie un depozit electoral de 500 EUR fiecare. Depozitul este returnat candidaților care primesc un număr de voturi egal cu cel puțin o treime din voturile valabil exprimate.

Partidele politice care participă la alegerile parlamentare din Kazahstan, trebuie să constituie pentru fiecare candidat din listă un depozit electoral egal cu 15 salarii minime pe țară, cu excepția situației în care acel partid a obținut un procent de cel puțin 7% la precedentele alegeri parlamentare și nu mai trebuie să constituie depozitul. Pentru partidele care au obținut

între 5 și 7 % la precedentele alegeri suma se înjumătățește. Partidele care obțin cel puțin 7 % din voturile valabil exprimate în cadrul alegerilor au dreptul la rambursarea depozitului.

De asemenea, partidele politice care participă la alegerile parlamentare din Letonia depun suma de 1.400 EUR, ceea ce le dă dreptul să își prezinte listele de candidați în circumscripții. Depozitul este rambursat dacă partidul politic obține cel puțin 2% din voturi în țară. În caz contrar, depozitul este transferat la bugetul de stat.

Candidatul la alegerile parlamentare din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord trebuie să constituie un depozit în sumă de 500 de lire sterline, care este rambursat dacă acesta obține mai mult de 5% din voturile valabil exprimate.

Depozitele electorale constituite pentru alegerile parlamentare din Scoția se rambursează dacă candidații obțin cel puțin 12,5% din numărul voturilor valabil exprimate.

Unele state rambursează depozitul depus candidaților *la alegerile prezidențiale* dacă aceștia au întrunit un anumit procent din voturile valabil exprimate, în timp ce alte state vor returna garanția financiară doar candidaților care au intrat în al doilea tur de scrutin sau doar candidaților care au fost aleși.

Depozitul electoral constituit pentru alegerile prezidențiale din Lituania, în valoare de 5 salarii medii pe economie, este rambursat dacă respectivul candidat a întrunit peste 7% din voturile valabil exprimate. În Turcia, se restituie depozitul electoral doar candidatului la președinție care a fost ales.

Conform legislației Ucrainei, depozitul electoral se returnează numai dacă o persoană este aleasă ca președinte al țării sau este inclusă în buletinul de vot utilizat la al doilea tur de scrutin. În mod similar, la alegerile pentru Verkhovna Rada (forul legislativ), depozitul este rambursat numai dacă partidele relevante sau majoritatea candidaților primesc mandate de deputat. În celelalte cazuri, depozitul electoral nu este returnat ci transferat la bugetul de stat al Ucrainei⁷.

3.2. În unele state, *depozitul nu se returnează*, fiind considerat o contribuție a competitorului electoral la cheltuielile electorale. În cazul alegerilor parlamentare din Austria, partidele politice care depun liste de candidați pentru provincii trebuie să plătească suma de 435 EUR per listă, care acoperă parțial costul imprimării buletinelor de vot. În cazul alegerilor prezidențiale, suma plătită este în valoare de 3.600 EUR, având, de asemenea, rolul de a acoperi parțial costul imprimării buletinelor de vot.

În Republica Cehă fiecare partid politic/alianță politică/alianță electorală trebuie să facă dovada plății unei contribuții la costurile electorale, în cuantum de 19.000 CZK. Această contribuție va fi plătită de către partidul politic/alianța politică/alianța electorală în fiecare circumscripție electorală în care depune o listă de candidați și va fi transferată într-un cont special deschis în acest sens la Banca Națională Cehă, cel mai târziu cu 72 de zile înainte de data alegerilor. Această contribuție reprezintă venit la bugetul de stat.

4. Efectele reglementării depozitului electoral

Richard Katz analizează într-un studiu citat pe pagina ACE Project⁸, efectul majorării cuantumului depozitului electoral în Marea Britanie, în anul 1985, de la 150 la 500 de lire sterline. Între anii 1918 și 1985, cuantumul depozitului electoral a fost de 150 de lire sterline (în 1918, această sumă echivala cu 7.400 de lire sterline, la valoarea actuală), iar pentru rambursarea acestuia candidatul trebuia să întrunească o optime (12,5%) din voturile valabile exprimate.

⁷ Centre for Democracy and Rule of Law - ELECTION DEPOSIT DURING THE NATIONAL ELECTIONS: UKRAINIAN AND INTERNATIONAL EXPERIENCE, April 24, 2019 <https://cedem.org.ua/en/articles/election-deposit-during-the-national-elections/>.

⁸ <http://aceproject.org/main/english/pc/pcc05b.htm>.

Potrivit studiului, în urma schimbării intervenite în anul 1985, principalele partide din Marea Britanie (conservatoare, muncii, liberale democrate/Aliața social-democrată și naționaliștii scoțieni) nu au pierdut practic niciun depozit. Partidele mici (cum ar fi naționaliștii galezi și verzii) au pierdut multe depozite, dar nu au fost descurajate să prezinte candidați. Creșterea depozitului de la 150 lire sterline la 500 lire sterline a fost considerată de aceste partide ca fiind o cheltuială suplimentară a campaniei. Singurul efect al majorării cuantumului depozitului a fost de a limita numărul candidaților independenți și al celor care reprezintă partidele „neserioase”.

*Material realizat în cadrul Departamentului legislativ - Direcția afaceri europene și relația cu Parlamentul
Autoritatea Electorală Permanentă*

Aprilie 2020

Resurse

REPUBLIC OF ALBANIA LOCAL ELECTIONS 30 June 2019

ODIHR Election Observation Mission Final Report

<https://www.osce.org/odihr/elections/albania/429230?download=true>

PRINCIPALITY OF ANDORRA PARLIAMENTARY ELECTIONS 7 April 2019

ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 11-13 February 2019

<https://www.osce.org/odihr/elections/andorra/414116?download=true>

REPUBLIC OF ARMENIA EARLY PARLIAMENTARY ELECTIONS 9 December 2018

ODIHR Election Observation Mission Final Report

<https://www.osce.org/odihr/elections/armenia/413555?download=true>

INTERNATIONAL ELECTION OBSERVATION MISSION

Republic of Azerbaijan-Early Parliamentary Elections, 9 February 2020

<https://www.osce.org/odihr/elections/azerbaijan/445759?download=true>

REPUBLIC OF AUSTRIA PRESIDENTIAL ELECTION 24 April 2016

OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 22-24 February 2016

<https://www.osce.org/office-for-democratic-institutions-and-human-rights/elections/austria/228466?download=true>

REPUBLIC OF AUSTRIA - EARLY PARLIAMENTARY ELECTIONS 29 SEPTEMBER 2019

ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 14-16 August 2019

<https://www.osce.org/odihr/elections/austria/429095?download=true>

REPUBLIC OF BELARUS EARLY PARLIAMENTARY ELECTIONS 17 November 2019

ODIHR Election Observation Mission Final Report

<https://www.osce.org/odihr/elections/belarus/447583?download=true>

KINGDOM OF BELGIUM FEDERAL ELECTIONS 26 May 2019

ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 25-28 February 2019

<https://www.osce.org/odihr/elections/belgium/416432?download=true>

REPUBLIC OF BULGARIA EARLY PARLIAMENTARY ELECTIONS 26 March 2017
OSCE/ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report
<https://www.osce.org/odihr/elections/bulgaria/327171?download=true>

REPUBLIC OF BULGARIA PRESIDENTIAL ELECTION 2016
OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 31 May - 3 June 2016
<https://www.osce.org/office-for-democratic-institutions-and-human-rights/elections/bulgaria/248771?download=true>

CZECH REPUBLIC PARLIAMENTARY ELECTIONS 20-21 October 2017 PRESIDENTIAL ELECTION January 2018
OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 5-7 June 2017
<https://www.osce.org/odihr/elections/czech-republic/333691?download=true>

REPUBLIC OF CYPRUS PRESIDENTIAL ELECTION 28 January and 4 February 2018
ODIHR Election Assessment Mission Final Report
<https://www.osce.org/odihr/elections/cyprus/379225?download=true>

REPUBLIC OF CYPRUS PARLIAMENTARY ELECTIONS 22 May 2016
OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 8-11 March 2016
<https://www.osce.org/odihr/elections/cyprus/230496?download=true>

REPUBLIC OF CROATIA PRESIDENTIAL ELECTION 22 December 2019
ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 29-31 October 2019
<https://www.osce.org/odihr/elections/croatia/440495?download=true>

REPUBLIC OF CROATIA PARLIAMENTARY ELECTIONS 8 November 2015
OSCE/ODIHR Election Assessment Mission Final Report
<https://www.osce.org/odihr/elections/croatia/223631?download=true>

DENMARK GENERAL ELECTIONS 5 June 2019

ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 25-29 March 2019

<https://www.osce.org/odihr/elections/denmark/419231?download=true>

SWISS CONFEDERATION FEDERAL ASSEMBLY ELECTIONS 20 October 2019

ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 21-23 May 2019

<https://www.osce.org/odihr/elections/switzerland/425009?download=true>

ESTONIA PARLIAMENTARY ELECTIONS 3 March 2019

ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 13-15 November 2018

<https://www.osce.org/odihr/elections/estonia/409202?download=true>

REPUBLIC OF FINLAND PARLIAMENTARY ELECTIONS 14 April 2019

ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 23-25 January 2019

<https://www.osce.org/odihr/elections/finland/411755?download=true>

REPUBLIC OF FINLAND PRESIDENTIAL ELECTION 28 January 2018

OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 24 – 27 October 2017

<https://www.osce.org/odihr/elections/finland/359301?download=true>

PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN PARLIAMENTARY ELECTIONS 5 February 2017

OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 29 November – 1 December 2016

<https://www.osce.org/odihr/elections/liechtenstein/292261?download=true>

REPUBLIC OF MALTA EARLY PARLIAMENTARY ELECTIONS 3 June 2017

OSCE/ODIHR Election Assessment Mission Final Report

<https://www.osce.org/odihr/elections/malta/348671?download=true>

PRINCIPALITY OF MONACO ELECTIONS OF THE NATIONAL COUNCIL 11 February 2018

OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 22-24 January 2018

<https://www.osce.org/odihr/elections/monaco/369691?download=true>

MONTENEGRO PRESIDENTIAL ELECTION 15 April 2018
ODIHR Election Observation Mission Final Report
<https://www.osce.org/odihr/elections/montenegro/386127?download=true>

MONTENEGRO PARLIAMENTARY ELECTIONS 2016
OSCE/ODIHR Election Observation Mission Final Report
<https://www.osce.org/odihr/elections/montenegro/295511?download=true>

NORWAY PARLIAMENTARY ELECTIONS 9 September 2013
OSCE/ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 4-6 June 2013
<https://www.osce.org/odihr/elections/103545?download=true>

THE NETHERLANDS PARLIAMENTARY ELECTIONS 15 March 2017
OSCE/ODIHR Election Assessment Mission Final Report
<https://www.google.com/search?q=google+translate&oq=ggogle+translate&aqs=chrome.1.69i57j0l7.6457j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

PORTUGAL PARLIAMENTARY ELECTIONS 6 October 2019
ODIHR NEEDS ASSESSMENT MISSION REPORT 3-5 June 2019
<https://www.osce.org/odihr/elections/portugal/426578?download=true>

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA PRESIDENTIAL ELECTION 21 April and 5 May 2019
ODIHR Election Observation Mission Final Report
<https://www.osce.org/odihr/elections/north-macedonia/428369?download=true>

REPUBLICA MOLDOVA ALEGERI PARLAMENTARE 24 februarie 2019
Misiunea BIDD de observare a alegerilor Raport final
<https://www.osce.org/ro/odihr/elections/moldova/422390?download=true>

REPUBLICA MOLDOVA ALEGERILE PREZIDENTIALE 30 octombrie și 13 noiembrie 2016
Misiunea de Observare a Alegerilor OSCE / ODIHR Raport final

<https://www.osce.org/ro/odihr/elections/moldova/301236?download=true>

REPUBLIC OF TURKEY EARLY PRESIDENTIAL AND PARLIAMENTARY ELECTIONS 24 June 2018
ODIHR Election Observation Mission Final Report

<https://www.osce.org/odihr/elections/turkey/397046?download=true>

HUNGARY PARLIAMENTARY ELECTIONS 8 April 2018
ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report

<https://www.osce.org/odihr/elections/hungary/385959?download=true>

ELECTION DEPOSIT DURING THE NATIONAL ELECTIONS: UKRAINIAN AND INTERNATIONAL EXPERIENCE, Centre for
Democracy and Rule of Law - April 24, 2019

<https://cedem.org.ua/en/articles/election-deposit-during-the-national-elections/>

Could the Election Deposit Become an Electoral Qualification? Remarks on the Example of the Election of Head of State,
Kamila M. Bezubik, Artur Olechno,

https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/7053/1/BSP_20A_en_Bezubik_Olechno.pdf